

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

9. Quo modo justitia commutativa in Deo esse possit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

cit illa, quæ non sunt (vt è prædictionibus ac vaticinijs illius est manifestum) siue longè post futura sint, siue etiam nunquam sint exitura; quanto euidentius est, eum videre illa, quæ facta sunt? Quod clarè indicatur illis verbis: *Domino Deo nostro, antequam crearentur, omnia sunt agnita; sicut & post perfectum respicit omnia.* Hoc certissimum Fidei fundamentum qui ponit & credit, nunquam dicet, Deum aliquid ignorauisse, aut per ignorantiam, vel mala malè permisisse, vel non bene bona, sine remuneratione, reliquisse.

VII.

Alterum igitur iam dehinc iaciendum est fundamentum iustitiæ, vt constet, Deum, sicut in ratione veri, atque intellectu errare non potest, ita, in ratione boni, ac voluntate quoque etiam non posse hallucinari. Et quidem, si calculum bene ponamus, licet in Deo non possit esse debitum strictè, seu illa obligatio ad alterum, qui perfectè sit alter, & non in possessione seu dominio Dei, cum ille sit Dominus omnium; potest tamen esse, & est in eo illa iustitia, qua operi congrua merces redditur, etiamsi is, qui reddit, non sit iustitiæ, sed solius fidelitatis nexu obligatus; & siue is, cui redditur, sit sui iuris, siue in potestate reddentis. Nimirum, vulgò, & communi loquendi modo, cum aliquem iustum vocamus, non tam spectatur ius obligationis, quam æqualitas & congruentia rerum, quam iustitia efficit. Ab hac iustitia Deus passim, & verè laudatur: ab hac vocatur *iustus Iudex*, quia integerrimè reddit unicuique, secundum opera sua, statutam scilicet mercedem; bonis præmia, malis supplicia, iuxta exigentiam & æqualitatem meritum. *Iustitia enim Dei celebratur, vt omnibus ea, quæ meritis cuiusq; conueniunt, distribuens,* ait S. Dionysius Areopagita.

Leon. Lest.
Lib. 13. de
diu. perfect.
cap. 2.

S. Dionys.
de diuin. no-
minibus.
cap. 8.

VIII.

Triplex iustitia, *commutatiua, distributiua, & vindicatiua*, ab Aristotele, est assignata. Itaque si, non iam obligationem iustitiæ, aut debitum perfectum ac absolutum (quale in Deo absolutissimè omnium rerum dominium habente quodque à se abalienare, non potest, nequit esse) sed condignitatem aspiciamus, & *commutatiua, & distributiua, & vindicatiua* iustitia Deum ornat, maiorque est, quàm, vt ab vilo mortali ingenio possit explicari.

IX.

Commutatiua eius iustitia mortalibus innotescit, quia, inter meritum & præmium constituit æqualitatem, dum cuique ipsius meritis congruentem tribuit mercedem. De hac loquens ait Apostolus: *In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ, quam reddet mihi*

2, Tim. 4. 8.

hi

hi Dominus, in illa die, iustus Iudex; vbi coronam iustitia, id est, ex iustitia debitam nominat. Ille scilicet est paterfamilias, qui operarijs suis, sub vitæ vesperam, mandat stipendium dari, quod diurno eorum labori promisit pepigitque. Qua ipsa de caussa nos excitat ad fortiter & impigrè laborandum D. Paulus: *Non enim iniustus est Deus*, inquit, *vt obliuiscatur operis vestri & dilectionis, sed debitam labori vestro mercedem rependet, eamq; vobis, quasi pretium, pro re, vel opere præstito, commutabit. Quoniam autem Domini est terra, & plenitudo eius: orbis terrarum, & vniuersi, qui habitant in eo;* adeoque & opera eorum, & omne eorum meritum, omneque ius ad mercedem, cum non solum opus mercede dignum à diuina gratia valorem suum accipiat, sed etiam neque esse, neque conseruari sine Deo possit, à cuius, perinde, vt reliquæ omnes creaturæ, dependet liberrima voluntate; fit, vt in manu eius absolutè sit, id existere, vel annihilari. Quare nec eo astringi, aut obligari potest; sicut neque diuina eius voluntas, à re vlla extrinseca, ligari aut determinari potest, sed tantum se ipsam liberè promittendo ligat aut determinat. Hinc inter meritum & præmium constituit æqualitatem, & cum labore mercedem commutat, non quidem aliquo strictæ iustitiæ, sed tamen verissimo atq; certissimo fidelitatis, & veracitatis (quæ est pars iustitiæ potestatiua) debito, seu ex ea iustitia commutatiua, quæ, supposita & manente liberali promissione, etiam inter patrem & filium, inter herum & seruum, esse potest. Talis enim etiam est, multoque maior, inter Creatorem & creaturam: cum sit fidelis Deus, fidemque suam sanctissimè liberet, ac præmium, quod promisit, abundantissimè conferat. Tametsi enim indignum est Deo, in Deo absolutum debitum ponere, isque vt S. Augustinus loquitur: *reddat debita nulli debens*; haud tamen indignum est Deo, præmium promittere, sub conditione operum, quantumuis alioqui præceptorum & Deo debitorum. Quod si ergo opus, cui ille mercedem promisit, præstemus, consequens est, eum nobis mercedem debere: cum omne promissum cadat in debitum. Igitur agnoscit se Deus debitorem, ex promissione; imò & debitum agnoscit, quia agnoscit actum ipsum bonum hominis, ex se, atque à parte rei, tali, vel tali præmio dignum, illique proportionatum. Denique agnoscit, hanc merendi facultatem nobis Christum meruisse, & à sanguine diuino precium operibus nostris, condignitatèque accessisse.

Quam

Matth. 20. 8.

Hebr. 6. 20.

Psal. 23. r.

S. Aug. lib. 27
Confess. c. 4.